

Mantar yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan mükellefin muhtasar ve geçici vergi beyanname verme yükümlülüğü ile mantar yetiştiriciliğinin yanı sıra mantar alım satımı da yapılması halinde ayrı bir defter tasdik ettirilip ettirilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	27575268-105[176- -8915]-1031
Tarih	28.09.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŐKANLIęI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŐKANLIęI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[176- -8915]-1031

28/09/2012

Konu : Mantar yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan mükellefin muhtasar ve geçici vergi beyanname verme yükümlülüğü ile mantar yetiştiriciliğinin yanı sıra mantar alım satımı da yapılması halinde ayrı bir def

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; mantar yetiştiriciliği faaliyetinde bulunduğunuzu, gerçek usulde zirai kazanç mükellefi olarak zirai işletme defteri tuttuğunuzu belirterek, söz konusu faaliyetinizle ilgili olarak geçici vergi beyanname verip vermeyeceğiniz, muhtasar beyannameleri aylık veya üçer aylık dönemler halinde mi vereceğiniz ve mantar üreticiliğinin yanı sıra mantar alım satımı da yapmanız durumunda, yapacağınız bu ticari faaliyet nedeniyle ayrı bir işletme defteri tasdik ettirip ettirmeyeceğiniz hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında, zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu, ikinci fıkrasında ise, zirai faaliyetin; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcıları ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Aynı maddenin altıncı fıkrasında ise, satışların dükkân ve mağaza açılarak yapılması halinde, mahsullerin dükkân ve mağazaya gelinceye kadar geçirdikleri safhaların zirai faaliyet sahasında kalacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilânço esasına göre) tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri hükme bağlanmıştır.

Mezkûr Kanunun 54 üncü maddesinde, zirai kazancın gerçek usulde tespiti bakımından bir takvim yılı içinde dikkate alınacak işletme büyüklüğü ölçüleri belirlenmiş olup, mantar üretiminde dikkate alınacak işletme büyüklüğü ölçüsü de, söz konusu maddenin (A) bendinin 22 nci grubunda ekili arazinin yüzölçümü toplamı dikkate alınarak 100 dönüm olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120 nci maddesinde; geçici vergiye ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, bu maddenin uygulanmasına yönelik olarak yayımlanan 217 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "1. Geçici Verginin Kapsamı" başlıklı bölümünün "1.1. Geçici Vergi Mükellefleri" alt başlıklı bölümünde; zirai kazanç sahiplerinin geçici vergi ödeme yükümlülüğünün bulunmadığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve yapılan açıklamalar çerçevesinde;

- Mantar yetiştiriciliğine bağlı olarak, ekili arazinin yüzölçümü toplamının 100 dönümün altında kalması ve 54 üncü maddede yazılı diğer şartları da taşımanız durumunda, hâsılatınız üzerinden aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendine göre tevkifat yapılmak suretiyle; Kanunda belirtilen işletme büyüklüğü ölçüsünün aşılması veya işletme büyüklüğü aşılmadığı halde vergi dairesinden yazılı istemde bulunulması halinde, zirai kazancınızın gerçek usulde tespit olunarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

- Ayrıca, mantar yetiştiriciliği faaliyeti nedeniyle elde ettiğiniz zirai kazanç üzerinden geçici vergi beyannamesi verme ve ödeme yükümlülüğünüz bulunmamakta olup, geçici vergiye tabi başkaca

faaliyetlerinizin bulunması halinde, söz konusu faaliyetlerden elde edeceğiniz kazançla ilişkin vereceğiniz geçici vergi beyannamesine, zirai faaliyetiniz dolayısıyla elde edeceğiniz kazancın dâhil edilmesi söz konusu olmayacaktır.

- Sadece kendi ürettiğiniz mantarları dükkân, mağaza açmadan ve devamlılık arz etmeyecek şekilde, seyyar olarak pazar takibi yapmak suretiyle günlük işgaliye harcı ödeyerek pazarcı esnafının satış yerlerinden ayrı olarak oluşturulan pazarlardaki bağımsız bölümlerde satmanız halinde, söz konusu faaliyetiniz zirai faaliyetin devamı olarak kabul edilerek ticari kazançla ilişkilendirilmeyecektir.

- Ancak, kendi ürettiğiniz zirai ürünleri dükkân veya mağaza açmak ya da belediyece tahsis edilen yerlerde aylık veya yıllık kira bedeli karşılığı yer kiralamak suretiyle devamlılık arz edecek şekilde satmanız veya başkaları tarafından üretilen bahse konu zirai ürünlerin alım satımını yapmanız halinde, söz konusu faaliyetin ticari kazanç esasları çerçevesinde vergilendirilmesi ve buna bağlı olarak geçici vergi ödemeniz gerekmektedir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Yine, Gelir Vergisi Kanununun 98 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; Ziraî ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapanlar hariç olmak üzere, çalıştırdıkları hizmet erbabı sayısı 10 ve daha az olanların, 94 üncü maddeye göre yapacakları tevkifatla ilgili muhtasar beyannamelerini, bağlı bulundukları vergi dairesine önceden bildirmek şartıyla her ay yerine Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının yirmiüçüncü günü akşamına kadar verebilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, zirai ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapanlar, çalıştırdıkları işçi sayısına bakılmaksızın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre yapacakları tevkifatlara ilişkin muhtasar beyannameyi her ay vermek zorunda olduklarından, zirai kazanç mükellefi olarak zirai ürün alımında bulunmanız halinde, her ay muhtasar beyanname verme yükümlülüğünüz bulunmaktadır. Zirai ürün alımına ilişkin bir ödemenizin bulunmaması ve çalıştırdığınız işçi sayısının 10 ve daha az olması durumunda ise üçer aylık dönemde muhtasar beyanname verme imkânından yararlanabileceğiniz tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026